

پودمان ۴

بافت جاجیم نقش دار

واحد یادگیری ۷

شایستگی بافت جاجیم نقش دار

مقدمه

آیا می دانستید امکان بافتن برخی از جاجیم ها با چشم بسته وجود دارد؟ کدام دست بافته ها را بدون نگاه کردن یا با چشم بسته می توان بافت؟ چگونه می توان بر جاجیم طرح اندازی کرد؟ جاجیم های نقش دار را به چه روش هایی می بافند؟ آیا می دانستید در شکل گیری جاجیم نقش دار، طراحی بافت نقش اساسی دارد؟ در این فصل با چگونگی بافت یک نمونه از جاجیم نقش دار آشنا می شوید. در فصل قبل با اصول و روش تهیه چله، آماده سازی دستگاه، کنترل کیفیت و رعایت نکات فنی در بافت جاجیم ساده آشنا شدید. مقدمات تهیه جاجیم ها از نظر مشخص کردن ابعاد، مشخص کردن طرح و رنگ و میزان مواد اولیه، چله کشی و سربندی ابتدای بافت مشترک اند. در این فصل به نحوه بافت و شکل گیری جاجیم نقش دار می پردازیم. همچنین شایستگی های فنی و غیر فنی در هنگام بافت را فرا خواهید گرفت.

شما در این فصل از کتاب

- با وظایف و کارهای شغل «بافنده جاجیم نقش دار»، به شکل عملی آشنا خواهید شد.
- توان طرح ریزی جاجیم نقش دار را کسب خواهید کرد.
- مهارت بافت جاجیم نقش دار را فرا خواهید گرفت.
- با محاسبه تهیه نخ های مورد استفاده در بافت جاجیم نقش دار آشنا خواهید شد.
- شایستگی نقش پردازی و طراحی بافت جاجیم را پیدا خواهید کرد.

استاندارد عملکرد

سربندی، پودگذاری، بافت جاجیم مطابق نقشه و پیچیدن شیرازه و چرخاندن جاجیم و جداسازی آن از دستگاه، برش و دوخت قطعات جاجیم به یکدیگر و سردوزی آنها

ابزار و تجهیزات مورد نیاز

برای بافت جاجیم نقش‌دار در کارگاه، علاوه بر تجهیزات کارگاهی که برای بافت جاجیم ساده به کار می‌روند، ادواتی که در تصاویر زیر می‌بینید نیز لازم است. در بافتن جاجیم‌های نقش‌دار از ۴ کوجی برای جابه‌جایی تارها استفاده می‌شود. با بهره‌گیری از ۴ کوجی نیازی به هاف نخواهد بود. با سایر تجهیزات مورد نیاز در فصل سوم آشنا شدید.

شکل ۱- کمان

شکل ۲- مهار کمان

شکل ۳- کمان و مهار کمان بر روی دستگاه عمودی

مشخص کردن ابعاد و طرح و نقش جاجیم

برده‌نگار

نمونه‌هایی از جاجیم‌های نقش‌دار

جاجیم‌های مناطق مختلف ایران طرح‌ها و نقوش متنوعی دارند. از نظر رنگ‌بندی نیز ویژگی‌های منحصر به فردی دارند. یکی از مؤلفه‌هایی که برای شناسایی جاجیم‌های مناطق مختلف سراغ داریم طرح و نقش است و دیگری رنگ و رنگ‌بندی. برای تولید جاجیم و به منظور مشخص کردن کمیّت مواد اولیه لازم است رنگ‌بندی جاجیم و طرح و نقش آن دقیقاً معلوم شود. طرح جاجیم نشان‌دهنده کلیّت آن چیزی است که باید بافته شود، اما نقشه، مشخص می‌کند اجزای طرح چگونه و در چه مقیاسی بافته شوند. بنابراین ابتدا لازم است طرح جاجیم از نظر شکل و ابعاد نهایی آن و نیز نقوش و رنگ‌های آن را مشخص شود.

فعالیت کلاسی

طرح جاجیم مورد نظرتان را بر روی کاغذ ترسیم و رنگ‌های آن را مشخص نمایید.

طراحی نقشه و رنگ آمیز

پس از تعیین طرح، نوبت به انتقال طرح بر روی کاغذ نقشه می‌رسد. برای این منظور، با توجه به طرح نهایی، باید در نظر بگیریم که پس از بافت، جاجیم به چند قسمت می‌شود و از کجا برش می‌خورد. در این مرحله لازم است برای قسمت‌هایی از جاجیم که قرار است بریده شوند ریشه در نظر گرفته شود تا در هنگام دوخت،

تعدادی از پودها را برای ایجاد ریشه بیرون بیاوریم، به گونه‌ای که به نقوش طرح خللی وارد نشود. با در نظر گرفتن همه این موارد اینک می‌توان نقشه نهایی را ترسیم نمود.

طراحی نقش در جاجیم همواره در راستای چله انجام می‌شود.

توجه

طرح جاجیم مورد نظرتان را بر روی کاغذ ترسیم و رنگ‌های آن را مشخص نمایید.

فعالیت کلاسی

با انتقال طرح بر روی کاغذ نقشه و روش آن در کتاب «نقشه‌کشی دستی و رایانه‌ای فرش» آشنا شدید. طرح مورد نظرتان را بر روی کاغذ شطرنجی منتقل نمایید و رنگ‌های آن را به طور کامل مشخص کنید.

فعالیت کلاسی

مشخص کردن مقدار مواد اولیه

برای تولید جاجیم نقش‌دار محاسباتی که باید برای تعیین مقدار مواد اولیه انجام شود (همچون جاجیم ساده) به تار و پود معطوف می‌شود. اما یک تفاوت مهم در روش چله‌کشی جاجیم‌های نقش‌دار با جاجیم ساده موجب می‌شود تا محاسبه چله مصرفی متفاوت شود.

روش محاسبه مقدار مواد اولیه برای بافت جاجیم در فصل سوم همین کتاب گفته شد.

یادآوری

در محاسبه چله باید مازاد تارهایی که برای استقرار کوچی‌ها به کار می‌روند، لحاظ شود.

توجه

برای محاسبه مقدار مواد اولیه از واحد وزن استفاده می‌شود. تلاش کنید مقادیر مورد نیاز را در اسرع وقت به واحد گرم یا کیلوگرم تبدیل نمایید و در موقع نیاز، مقیاس وزن را به کار ببرید.

توجه

توجه

برای محاسبه طول نخ چله، توجه به اندازه دستگاه بافت، لازم است: «دو برابر طول دستگاه، منهای مقدار چله‌ای که برای کوچی‌هاست (حدود ۱۲۰ سانتی‌متر، اندازه‌ای تقریبی برای خلاصی تارها و محل بستن کوچی‌ها محسوب می‌شود)».

چله‌کشی

بخش فیلم

فیلم چله‌کشی و تقسیم چله‌های زیر و رو

مرحله اول: چله‌کشی بر اساس طرح

برای چله‌کشی جاجیم نقش‌دار، پس از انجام دادن یک مرحله چله‌کشی، تارها به ترتیب خاصی توسط چهار فقره کوچی مهار می‌شوند. از این رو به این جاجیم‌ها جاجیم چهار کوچی نیز گفته می‌شود. در فصل سوم، چله‌های جاجیم ساده را برای آماده‌سازی بافت زیر و رو کردید و با روش آن آشنا هستید. در جاجیم‌های نقش‌دار پس از تقسیم تارها به دو گروه، هر گروه از نخ‌ها را به صورت جداگانه باید زیر و رو کرد.

بخش فیلم

فیلم روش چله‌کشی برای جاجیم نقش‌دار

مرحله دوم: کوچی‌بندی

بدون تردید یکی از مهم‌ترین مراحل که برای بافت جاجیم‌های نقش‌دار باید با دقت فراوان انجام شود، نصب کوچی است. این بار بر روی یک دستگاه چله‌کشی شده چهار گُرت یا کوچی نصب می‌شود. کوچی‌ها با ابزاری موسوم به کمان جابجا می‌شوند. هر دو کوچی با یک کمان مهار می‌شوند.

یادآوری

روش و تکنیک بستن کوچی در کتاب «چله‌کشی و بافت انواع گلیم» توضیح داده شد.

بخش فیلم

محل بستن کوچی‌ها

از این مرحله به بعد بهتر است کوجی‌ها را با شماره‌گذاری بشناسیم تا برای اجرای طرح بدانیم کدام گروه از تارها باید جابه‌جا شوند. اولین کوجی چله‌های رو از دسته اول چله‌ها را بالا می‌آورد. این کوجی شماره ۱ است و تارهای زیر از همین دسته چله را کوجی ۲ جابه‌جا می‌کند. کوجی‌های ۳ و ۴ به همین ترتیب وظیفه جابه‌جایی تارهای زیر و روی دسته دوم چله را بر عهده دارند.

شکل ۴- استقرار کوجی‌ها

مرحله سوم: تنظیم کشش تارها و فشار چله

یکنواختی کشش تارها در بافته شدن یک جاجیم مرغوب و سالم نقش مهمی ایفا می‌کند. در وهله اول لازم است کشش همه نخ‌های چله یکسان باشد. پس از اطمینان از کشش یک اندازه همه تارها، نوبت به مقدار کشش آنها می‌رسد. برای مقدار کشش نخ‌ها دو نکته مهم را باید مد نظر قرار دهیم. اول این که مقدار فشار

کششی زیاد حتی اگر به پارگی نخ‌های چله منجر نشود، موجب ازدیاد طول آنها خواهد شد. دوم اینکه کشش کم تارها، عبور پود را با مشکل مواجه می‌کند. همچنین موجب می‌شود تارها از محل خود جابه‌جا شوند و به تبع آن بافتن جاجیم را دشوار می‌کند. بنابراین کشش نسبتاً زیاد تارها برای طی مراحل بافت باید اعمال شود. با دیدن فیلم می‌توانید مقدار تقریبی کشش تارهای چله را دریابید.

بخش فیلم

مقدار فشار کششی تارها

مقدار کشش چله که در فیلم نشان داده شد، مقدار تقریبی است و با دستگاه آموزشی که در کارگاه شما وجود دارد متناسب است. این مقدار کشش با کاهش یا افزایش طول نخ چله تغییر می‌کند. بنابراین در دستگاه‌های بزرگ‌تر، خلاصی چله بیشتر است.

نکته

مرحله چهارم: استقرار کمان‌ها

بخش فیلم

استقرار کمان‌ها

وظیفه کمان، پایین و بالا بردن کوجی‌ها و به تبع آن جابه‌جا شدن تارهاست. هر کمان دو کوجی را مهار می‌کند و وظیفه اش جابه‌جایی دو کوجی است. برای بافتن جاجیم‌هایی با عرض زیاد از کمان‌های بیشتری استفاده می‌شود.

شکل ۵- استقرار کمان‌ها

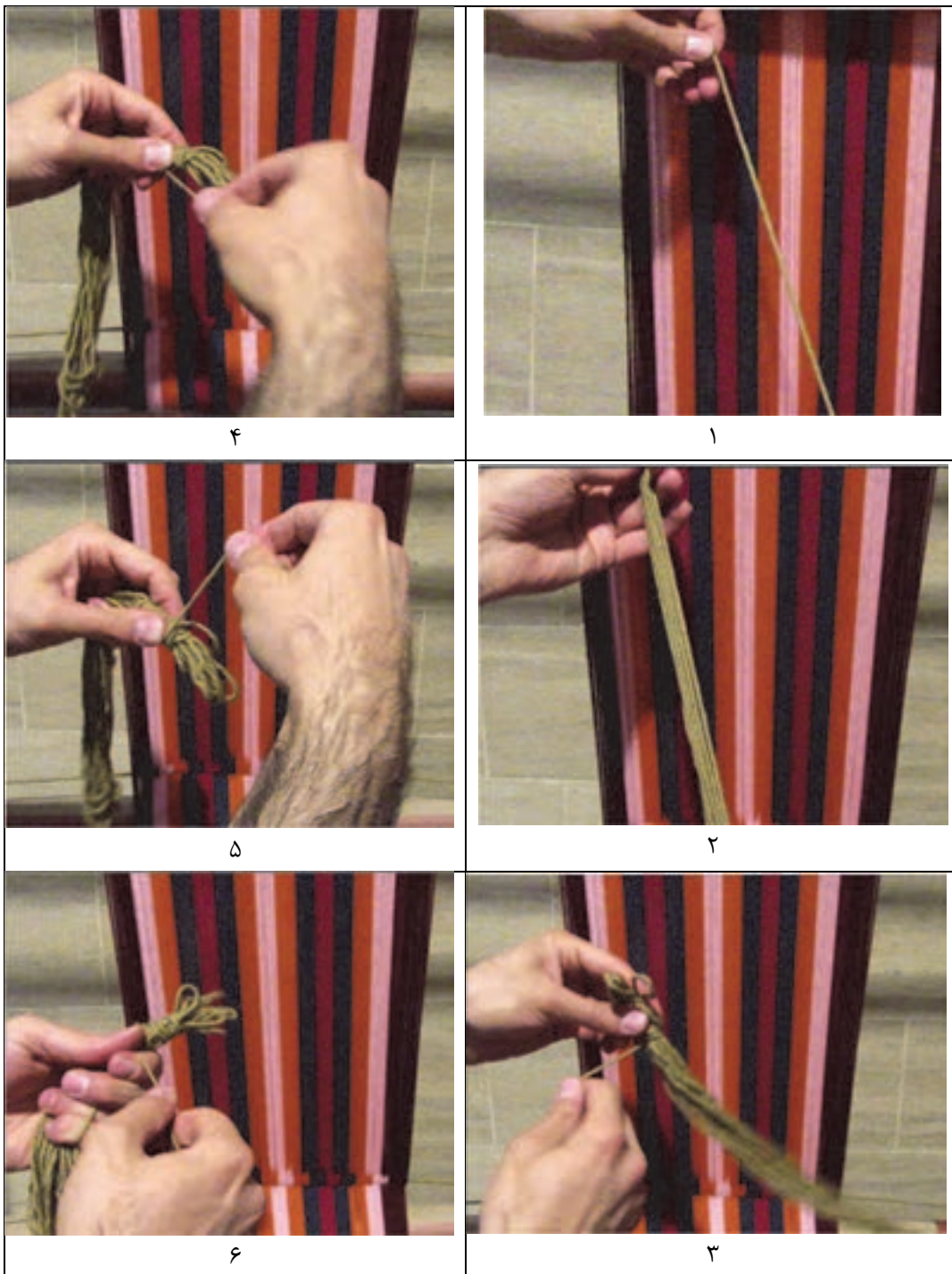
چرا برای بافتن جاجیم، تعداد کمان‌هایی که برای مهار کوچی‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، بیش از دو تا هستند؟ برای رسیدن به پاسخ در کلاس بحث و گفت‌وگو کنید و جمع‌بندی نظرات را در اینجا بنویسید.

بحث کنید

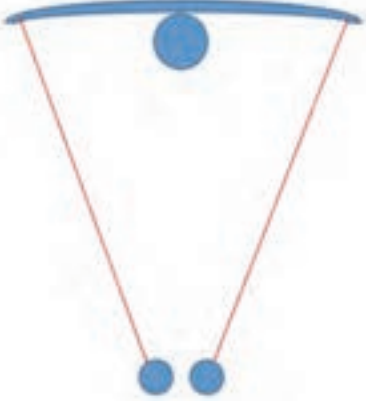

آماده کردن ماسوره

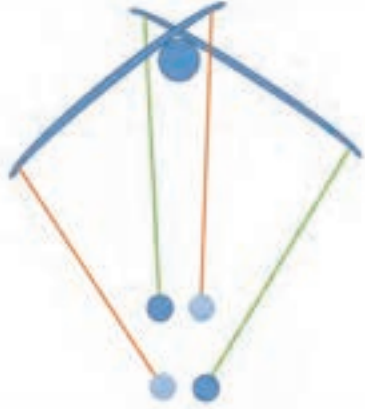
تهیه ساده‌ترین ماسوره‌ها، با طی مراحل‌ی که در زیر دیده می‌شود، امکان‌پذیر است.

معرفی ابزار بافت برای دستگاه چهار وردی

برای بافت انواع جاجیم‌ها ابزارهای ساده‌ای به کار می‌رود. در پیچیده‌ترین نوع جاجیم‌ها از همان ابزار ساده استفاده می‌شود و فقط ابزاری کمکی به دستگاه بافت اضافه می‌شود. به عبارت دیگر از آنجا که بافتن جاجیم‌های نقش‌دار مستلزم استفاده از فنون پیچیده بافت است، ضرورت دارد در دستگاه بافت ادواتی نصب شود تا امکان اجرای بافت فراهم گردد. در بافت جاجیم‌های نقش‌دار از چهار کوجی استفاده می‌شود. این تعداد کوجی برای اینکه امکان جابه‌جا شدن تارها را فراهم کنند و بافت صورت گیرد، با ابزاری ابتدایی موسوم به کمان مهار می‌شوند. عملکرد کمان را در نمودارهای زیر می‌بینید.

			کمان ثابت. در این وضعیت کوجی‌ها و تارهای جاجیم در یک سطح قرار دارند.
			کمان یکی از کوجی‌ها را جابه‌جا کرده و امکان عبور پود را فراهم ساخته است.

		<p>با حرکت کمان، کوچی دوم بالا کشیده می‌شود و تارهای زیر به بالا کشیده می‌شوند و امکان ادامه بافت فراهم می‌شود.</p>
		<p>وضعیت جابه‌جایی کوچی‌ها و تارها به وسیله کمان.</p>

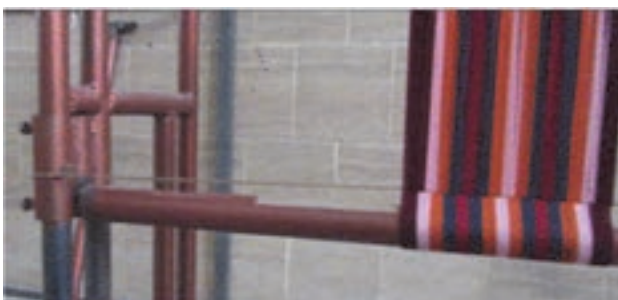
آماده‌سازی برای شروع بافت

بدین منظور بررسی شرایط، اعم از مواد اولیه، تجهیزات، ادوات و محیط کارگاه، ضرورت دارد که به شرح زیر است:

- ۱- دستگاه بافت بررسی مجدد می‌شود تا اطمینان حاصل گردد در آن اشکال یا عارضه‌ای که مانع بافت شود، دیده نشده است.
- ۲- پهنای بند، که ابزار مهمی برای حفظ کیفیت جاجیم است، در اختیار و بی‌عیب است.
- ۳- کرکیت فراهم است و تیغه‌های سالم و صاف دارد و تا موجب پارگی چله نخواهد شد.
- ۴- چله جاجیم دوباره بررسی می‌شود تا از سلامت نخ‌ها اطمینان حاصل گردد.
- ۵- پود جاجیم و لاقل یک ماسوره تهیه شده از آن در دسترس است.
- ۶- مهار کمان مقاوم و محکم است و تا فشار ناشی از جابه‌جایی کمان‌ها موجب جابه‌جایی آن نمی‌شود.
- ۷- نور و تهویه کارگاه مناسب و مطلوب است.

بافت جاجیم نقش‌دار

پس از حصول اطمینان از این موارد، نخ ضخیمی را که از عرض دستگاه بزرگ‌تر باشد از میان تارها عبور می‌دهیم و با کشش زیاد به طرفین دستگاه می‌بندیم تا بر روی آن سربندی جاجیم بافته شود.

شکل ۶- آماده‌سازی برای شروع بافت

فنون بافت جاجیم نقش دار و روش اجرا

پوستر

نمودار ۱-۳

در فصل سوم نمودار ۱-۳، جاجیم‌ها را از نظر فنون بافت به دو گروه اصلی تقسیم‌بندی کردیم. امکان نقش‌پردازی در خصوص تمامی جاجیم‌های کج راه وجود دارد. لازمهٔ ایجاد نقش، به جابه‌جا کردن حساب شدهٔ تارها بستگی دارد که توسط کوچی‌ها انجام می‌شود. در درس چله‌کشی و مرحلهٔ کوچی‌بندی، هر کدام از کوچی‌ها را با یک شماره مشخص کردیم. از این شماره‌گذاری به ترتیبی که در ادامه به آن می‌پردازیم استفاده خواهیم کرد.

تمرین کنید

بر روی دستگاهی که چله‌کشی کرده‌اید و آمادهٔ بافت است، به ترتیب زیر این تمرین را انجام دهید. بدون توجه به کوچی‌ها، در محل شروع بافت به ترتیب، اولین نخ چله را با انگشت بالا بیابید و نگه دارید. از نخ‌های دوم و سوم و چهارم بگذرید و نخ پنجم را نگه دارید و با همین فاصله (سه نخ)، نخ نهم را بگیرید. این کار را به همین ترتیب، تا جایی که کنترل آنها با دست برایتان مقدور باشد، ادامه بدهید. حال از پشت این نخ‌ها یک پود بگذرانید و آن را در حالت کاملاً کشیده با کرکیت بکوبید. در نوبت بعد، سومین نخ چله و رعایت ترتیب سه تایی و پوددهی را تکرار کنید. این بار دومین نه چله را بگیرید و همان ترتیب سه تایی را تکرار کنید و پود دیگری را عبور بدهید. چهارمین نخ را نیز به صورت سه در میان پوددهی کنید. مجدداً با نخ اول شروع کنید و همین مراحل را تکرار کنید. حال با توجه به نمودار ۱-۳ و با دقت در بافت به وجود آمده کدام یک از انواع فنی جاجیم به وجود آمده است؟

فکر کنید

با توجه به تمرین بالا، چنانچه ترتیب گرفتن تارها در حین پوددهی تغییر کند در نوع جاجیم چه تغییری به وجود می‌آید؟ مثلاً برای به وجود آمدن جناغی جابه‌جایی تارها چگونه باید باشد؟

سربندی ابتدای بافت

یادآوری

این بحث را در فصل سوم همین کتاب و در کتاب چله‌کشی و بافت انواع گلیم آموختید.

برای اجرای سربندی در جاجیم‌هایی که با چهار کوجی بافته می‌شوند، لازم است همه کوجی‌ها به کار گرفته شوند. یعنی همه تارها در شکل‌گیری سربندی باید دخیل شوند.

فکر کنید

چنانچه کوجی‌های سوم و چهارم جابه‌جا نشوند چه وضعیتی به وجود می‌آید؟ به اختصار توضیح بدهید.

فعالیت کارگاهی

سربندی جاجیم را با چهار کوجی به گونه‌ای انجام دهید که بافت ساده به وجود آید.

ایمنی و بهداشت

انجام دادن حرکات اصلاحی

بافت جاجیم نقش‌دار

بافت جاجیم با پودگذاری شروع می‌شود و به انجام می‌رسد. تفاوت پودگذاری یا بافت جاجیم‌های ساده و نقش‌دار، به ترتیب جابه‌جا شدن کوجی بستگی دارد. یعنی بافنده با عبور دادن پود، بافتن جاجیم را انجام می‌دهد. همان‌طور که در بافت جاجیم ساده ملاحظه شد، با استقرار هر پود، تارهای زیر و رو جابه‌جا می‌شوند تا پوددهی ادامه پیدا کند. در بافت جاجیم‌های نقش‌دار لازم است بافنده به ترتیب جابه‌جایی تارها توجه نماید. برای این منظور، الگوی جاجیم در هر ردیف بافت را، با شماره کوجی‌ها معلوم می‌کنند. در حقیقت بافته شدن جاجیم و صحیح بافته شدن آن به پودگذاری و صحت پودگذاری بستگی دارد. اما استقرار صحیح پود در جاجیم‌های نقش‌دار، به ترتیب جابه‌جایی کوجی‌ها بستگی دارد.

بحث کنید

به تصویر زیر با دقت نگاه کنید و سپس نوع بافت این جاجیم را بگویید.
در بافت این جاجیم اشکالی وجود دارد. علت آن را پس از بحث و بررسی در کلاس، بیان کنید.

شکل ۷- جزئیات بافت یک جاجیم

کنترل کیفیت بافت

برای حفظ کیفیت جاجیم در حال بافت، در فصل سوم همین کتاب نکات مهمی را آموختید.

یادآوری

در جاجیم‌های نقش‌دار، چهار دسته چله برای بافت به کار می‌روند. از این رو در کناره‌های جاجیم، هر بار تنها یک رشته از چهار رشته نخ‌های چله با پود درگیر می‌شود. بنابراین در بافت این نوع جاجیم‌ها، به نسبت جاجیم‌های ساده، کشش پود به جمع شدگی بیشتر کناره‌ها می‌انجامد، به این معنا که جمع شدگی کناره‌های جاجیم نقش‌دار بیشتر از جاجیم‌های ساده است. برای کنترل کشش پود و جلوگیری از جمع شدگی کناره‌های جاجیم از پهنابند استفاده می‌شود.

یادآوری

با پهنابند و طرز کار آن در همین کتاب و در بخش بافت زیلو آشنا شدید.

ایمنی و بهداشت

انجام دادن حرکات اصلاحی

پایین‌کشی

توجه

پایین‌کشی و روش آن را در کتاب چله‌کشی و بافت انواع گلیم آموختید. اما با توجه به تفاوت فیزیکی دستگاه بافت جاجیم با دار بافت گلیم، مراحل پایین‌کشی جاجیم در این بخش نشان داده شده است.

مرحله یکم: شل کردن پیچ‌های تنظیم دستگاه

مرحله دوم: انتقال مقدار بافته شده به طرف پایین

مرحله سوم: تنظیم کشش چله و ادامه بافت

سربندی انتهای جاجیم

این مبحث را در فصل سوم همین کتاب و در کتاب چله کشی و بافت انواع گلیم آموختید.

یادآوری

الف- مليله اول

ب- مليله دوم

شکل ۸- سربندی و اجزای آن

جداسازی جاجیم از دستگاه

چرا هنگام بریدن چله‌ها، تارها را دسته دسته برش می‌دهیم؟ با مشورت با همکلاسی‌هایتان بهترین جواب را در زیر بنویسید.

پرسش کلاسی

جداسازی جاجیم از دستگاه، طی چند مرحله زیر صورت می‌گیرد:

مراحل جداسازی جاجیم از دستگاه

مراحل جداسازی جاجیم، همچون جداسازی گلیم بافته شده از روی دار است. در کتاب «چله‌کشی و بافت انواع گلیم» با کلیه این مراحل آشنا شده‌اید.

یادآوری

بریدن جاجیم

شکل ۹- جاجیم جدا شده از دستگاه

شکل ۱۰- اندازه یکسان برای برش جاجیم.

شکل ۱۱- برش جاجیم

برش جاجیم

بخش فیلم

ایمنی و بهداشت

۱- در هنگام کار با قیچی و بریدن جاجیم احتمال آسیب رسیدن به انگشتان وجود دارد.

۲- همچنین احتمال بیراه رفتن قیچی و برش غلط وجود دارد.

در این مرحله باید تمامی قطعات برش خورده جاجیم، اندازه‌ای یکسان داشته باشند. همچنین بهترین محل برش جاجیم، حدّ فاصل پودهای آن است.

دوخت

شیوه دوختن جاجیم

بخش فیلم

شکل ۱۲- آماده کردن تکه‌های جاجیم برای دوخت

شکل ۱۳- دوختن دو تکه جاجیم

در هنگام دوختن جاجیم احتمال آسیب رسیدن به انگشتان وجود دارد.

ایمنی و بهداشت

سردوزی

شیوه سردوزی جاجیم

پخش فیلم

شکل ۱۴- آماده کردن جاجیم برای سردوزی

شکل ۱۵- سردوزی جاجیم

در هنگام سردوزی جاجیم احتمال آسیب رسیدن به انگشتان وجود دارد.

ایمنی و بهداشت

ارزشیابی شایستگی «بافت جاجیم نقش دار»

شرح کار:

آماده سازی دستگاه بافت و انجام تنظیمات آن - چله کشی متراکم به عرض ۷۰ سانتیمتر و به تعداد ۳۵۰ چله بر اساس نقشه - تقسیم تارها با زیرورو کردن به دو گروه و قرار دادن یک چوب - زیر و رو کردن هر دسته از تارها و قرار دادن یک چوب دیگر در هر گروه از نخ ها - کوجی بندی - استقرار کمان ها - اجرای سربندی و پوددهی - بافتن جاجیم با رعایت اصول فنی و بدون اشکال - جداسازی بافته شده از دستگاه - بریدن جاجیم و تقسیم آن به قطعات جاجیم به یکدیگر - سردوزی

استاندارد عملکرد:

سربندی - پودگذاری - بافت جاجیم مطابق نقشه و پیچیدن شیرازه و چرخاندن جاجیم و جداسازی آن از دستگاه - برش و دوخت قطعات جاجیم به یکدیگر و سردوزی آنها

شاخص ها:

تقسیم تارها - کوجی بندی و استقرار کمان ها - سربندی ابتدای بافت - اجرای پودکشی بدون جمع کردن کناره و بدون بالازدگی و پایین زدگی جاجیم - برش یکنواخت و تقسیم صحیح جاجیم به چند تکه - دوخت یکنواخت لبه های تکه های جاجیم و سردوزی

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

- شرایط:

مکان: کارگاه بافت

زمان: ۳۶۰ دقیقه

- ابزار و تجهیزات:

آچار فرانسه - ترازو - دستگاه آموزشی بافت جاجیم - سوزن شماره ۱ - قیچی - تخت - متر پارچه ای - کرکیت - نخ چله رنگی دارای ضخامت یکسان - نخ نازک محکم برای دوخت لبه های جاجیم

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	تعیین ابعاد و طرح و مواد اولیه مبتنی بر نقشه برای بافت جاجیم نقشدار	۲	
۲	چله کشی و کوجی بندی منظم	۲	
۳	فراهم کردن مقدمات بافت و روش پوددهی	۱	
۴	پوددهی و پیشروی بافت جاجیم	۲	
۵	تکمیل جاجیم (برش و دوخت لبه های قطعات جاجیم به یکدیگر و سردوزی آنها)		
	شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مدیریت زمان، مدیریت مواد و تجهیزات	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ است.

